

VOORPUBLICATIE

Uit: *Een Vrouw op de Drakentroon* - Mayli Wen

Peking, Verboden Stad, 1852

Keizerin-weduwe Ching-sheng bekeek de rij meisjes van top tot teen en wisselde goedkeurende blikken uit met de eerste hofdame. De verschillende clans hadden hun werk goed gedaan. Er zaten meerdere oprechte schoonheden tussen.

De definitieve keuze viel Ching-sheng zwaar. Ze prentte zichzelf in dat ze niet uitsluitend op het uiterlijk mocht afgaan. De keizerin-weduwe nam alles in gedachten door. Een goede concubine moest meer zijn dan alleen mooi. Eigenlijk hoefde ze zelfs niet uitgesproken knap te zijn. Als een meisje een goede bouw had, niet te snel in huilen uitbarstte en zich op de grens van volwassenheid bevond, maakte ze veel kans op een plekje in de keizerlijke harem. De keizerin-weduwe moest op al die eigenschappen letten. Op het eerste gezicht zaten er gelukkig meerdere geschikte meisjes tussen, concludeerde de stiefmoeder van de keizer opgelucht. Dat was ook niet verwonderlijk, want het keizerlijk hof had duidelijke criteria opgesteld. De potentiële bruiden van de Zoon van de Hemel waren al door een zorgvuldige voorselectie gegaan.

De keizerin-weduwe wilde zich goed van haar taak kwijten, al had ze geen idee op welk type vrouw haar stiefzoon viel. Wat ze echter zeker wist was dat ze niet te lang kon wachten met haar keuze. De selecties van keizerin, tweede gemalinnen en concubines hadden al behoorlijk wat vertraging opgelopen. Eerst was keizer Tao Kuang overleden, waardoor het gehele hof een langdurige rouwperiode in acht had moeten nemen. Het overlijden van de keizer betekende dat de huwelijksplechtigheden van zijn jonge opvolger drie jaar werden uitgesteld. Tot haar ergernis had Ching-sheng het al die tijd zonder nieuwe gezelschapsdames moeten doen. Na het verstrijken van de rouwperiode hadden de adviseurs een passende gemalin uit de Nihuru clan gevonden. De keizerlijke familie was tevreden geweest. Het amaibele kind leek in elk opzicht voorbestemd om keizerin te worden, maar het meisje kreeg de griep en stierf.

Alle tegenslag was genoeg geweest om Ching-sheng tot wanhoop te drijven. Concubines waren dan wel in de eerste plaats bedoeld om de keizer te dienen, maar de meeste tijd brachten ze door in het gezelschap van de keizerin-weduwe. Geen huwelijk betekende weinig nieuwe vertrouwelingen binnen de hoge muren van de Verboden Stad. Sinds de dood van de vorige keizer was er weinig feestelijks gebeurd aan het hof. Ching-sheng koesterde de hoop dat de stroom nieuwe echtgenotes de boel opfleurde.

‘Ik ben blij dat er snel een huwelijk plaatsvindt,’ vertrouwde ze de eerste hofdame toe. ‘De afgelopen jaren waren veel te saai.’

Rong Li moest haar instemmende gebaar luid uitspreken, omdat Ching-sheng aan beide zijden werd geëscorterd door eunuchen die een brede parasol boven haar hoofd hielden. Ze wierp een blik op de lange rij meisjes die verwachtingsvol naar de keizerin-weduwe keek. Schijnbaar stonden ze allemaal te popelen om te worden opgenomen aan het hof. De hofdame kon zich hun verlangen goed voorstellen. Binnen de Verboden Stad was het leven een stuk aangenamer dan erbuiten. Weliswaar zou uiteindelijk niet elk meisje even goed in de smaak vallen bij de keizer, maar zelfs dan was een leven als kamermeisje aantrekkelijker dan het leven buiten. De hofdame gruwelde bij de gedachte. Ze leefde al zolang in het isolement van de keizerlijke paleizen dat haar beeld van de buitenwereld naar de achtergrond was verschoven. De wereld vanuit het hof beschouwen was geen straf.

‘Zijne Majesteit zal onder de indruk zijn van je lichaam, maar je bent erg groot. Ik snap niet hoe je door de voorselectie bent gekomen.’

Ching-sheng draaide zich om naar een eunuch en gebaarde hem het meisje naar buiten te geleiden, zich niets aantrekkend van het gedesillusioneerde gesnik. Het te groot bevonden meisje werd aan de rij onttrokken en er bleven nog een stuk of veertig over. De meeste meisjes schuifelden nerveus heen en weer, anderen staarden stoïcijns voor zich uit.

‘Ze komt vast uit een goede familie en dat is natuurlijk heel belangrijk,’ babbelde Ching-sheng vrolijk verder. ‘Ik zoek echter naar meer kwaliteiten. Zij kan teruggaan naar haar ouders en heeft de vrijheid om met iemand anders te trouwen. Misschien heeft ze geluk. Het leven hier is ook niet altijd even gemakkelijk.’

Rong Li knikte en prees de keizerin-weduwe om haar enorme wijsheid. Met een medelevende blik keek ze het afgevoerde meisje na. Ze vroeg zich af wat er in haar omging. Hoe moest dat arme kind verwerken dat ze op het laatste moment toch niet werd opgenomen aan het hof? Zelf was de hofdame nooit geselecteerd als mogelijke concubine, maar ze wist dat er een jarenlang proces aan vooraf ging. De diverse clans werden al jaren van tevoren benaderd met het verzoek namen door te

geven en het was best mogelijk dat het meisje jarenlang kandidaat-concubine was geweest. Rong Li vroeg zich af of het een blamage was voor de ouders dat hun dochter was afgekeurd door de Grote Keizerin.

Ching-sheng liep een stukje verder en bleef toen staan voor een klein meisje dat opviel door haar mooie lippen en zelfverzekerde oogopslag. De al wat oudere vrouw werd getroffen door een plotselinge vlaag van jaloezie. Normaliter zou ze onder zulke omstandigheden achteloos verder lopen, want ze bekeek liever geen gezichten die mooier waren dan het hare. Ze was zich echter terdege bewust van haar taak: ze diende geschikte gemalinnen te zoeken voor de keizer. Het kon zeker geen kwaad als daar een aantal fraaie exemplaren tussen zaten. Zou de keizer haar niet meer waarderen als ze haar best deed mooie vrouwen voor hem te vinden? Wie weet wat zijn dankbaarheid me op de lange termijn oplevert, dacht ze.

'Wat is jouw naam?' vroeg Ching-sheng.

'Yehenara, Majesteit,' antwoordde het meisje.

Bij nader inzien heeft die zelfverzekerde oogopslag ook iets schuchters, dacht de oudere vrouw. Had ze zich zo even vergist of had Yehenara zo'n gezicht dat elke keer anders leek?

'Met die naam kom je natuurlijk uit de Yehenara-clan.'

'Dat klopt, Majesteit. U kent uw clans.'

Het ontwapenende antwoord ontlokte de keizerin-weduwe een glimlach, die meteen door Yehenara werd beantwoord.

'Hoe oud ben je?'

'Zeventien, Majesteit.'

Haar stem was zacht en klonk verlegen, hetgeen een groot contrast was met de indruk die Ching-sheng in eerste instantie had gehad. De uitstraling van het meisje beviel haar.

'Een leven als concubine lijkt mooi, maar je moet je te allen tijde onderleggen aan de wil van de keizer. Dat is een rol waar je een zekere geschiktheid voor moet hebben. Denk je dat een leven in het teken van de Zoon van de Hemel je zal bevallen? Je mag vrijuit spreken.'

Yehenara nam kort de tijd om na te denken. Sinds de keizer zijn zoektocht naar geschikte vrouwen uit goed gesitueerde families op gang had gebracht was ze moeiteloos door diverse, soms vernederende, selecties gerold. Na een blik op de laatst overgebleven weduwe van keizer Tao Kuang nam de jonge vrouw een besluit. Deze lief glimlachende vrouw, die ongetwijfeld bevattelijk is voor vleierij, gaat mij niet verhinderen mijn droom te verwezenlijken. Daarvoor ben ik al te ver gekomen, dacht Yehenara. Ik ga niet met hangende pootjes terug naar mijn ouders. Vanaf hier is er geen weg terug. En dus zei ze aarzelend: 'Niets zou mij meer vreugde brengen dan het dienen van de keizer en, niet in de laatste plaats van u, Grote Keizerin Ching-sheng.'

De keizerin-weduwe glimlachte opnieuw. Ze was het niet gewend dat hovelingen, of buitenstaanders zoals Yehenara, haar met haar voornaam aanspraken, maar omdat het meisje een respectvolle houding aannam was het eerder vleierend dan beledigend. En had Yehenara net ook niet een van de beste buigingen gemaakt toen zij de rij kwam inspecteren? Goede manieren zijn nooit weg, dacht Ching-sheng tevreden. Ze had haar eerste keuze gemaakt.

'Onze roemrijke keizerlijke dynastie is niet meer wat het is geweest,' verzuchtte Ching-sheng in de vroege avond. Ze rookte vermoeid aan de waterpijp, die haar slechte humeur nauwelijks ten goede keerde. Een blik op de verbijsterd ogende kring hofdames deed haar weinig goed. Nijdig wees ze op de definitieve lijst met de namen van concubines.

'Dit bedoel ik nou, sufferds.'

Haar favoriete hofdame, die zich veel kon veroorloven, draaide zich half om en richtte zich tot Ching-sheng. Elke keer als de andere hofdames Hare Majesteit niet meteen begrepen keken ze Rong Li hoopvol aan.

'Volgens mij zijn wij in deze helaas niet zo snel van begrip als u, Majesteit. Wilt u zo vriendelijk zijn ons te verduidelijken wat u precies bedoelt?'

Ching-sheng had daar duidelijk weinig zin in, want ze maakte een afwerend gebaar. Wispelturig als altijd hield ze vervolgens demonstratief de lijst omhoog en telde hard op de namen.

'Uitgezonderd de keizerin en de twee gemalinnen kom ik tot elf namen. Élf namen!'

De eerste hofdame fronste haar voorhoofd. Ze wist niet precies hoe ze diende te reageren.

'Het is geen groot aantal,' probeerde ze voorzichtig.

'Geen groot aantal!' riep Ching-sheng overstuur. 'Het is zeker geen groot aantal. Er was ooit een tijd dat de keizer werd omringd door ontelbaar veel vrouwen. Daarbij steekt elf toch ontzettend schril bij af. Begrijpen jullie dan niet dat het voortbestaan van de dynastie in gevaar komt als de keizer voor nakomelingen moet zorgen bij steeds minder vrouwen?'

Rong Li dacht even na. Ze wist niet of ze moest instemmen of juist een positieve invalshoek moest kiezen. Instinctief koos ze voor een veilige uitweg.

‘Elf vrouwen is inderdaad erg weinig,’ zei ze plichtbewust. ‘Hoe minder vrouwen, hoe groter de kans dat de mannelijke bloedlijn in gevaar komt.’

Ching-sheng kalmeerde zichtbaar. ‘Ik ben blij dat in ieder geval één iemand het met mij eens is. Weet je, soms vraag ik me af wat onze voorouders van ons denken. Onze grote voorvader Nurhachi had toch zeker een heleboel vrouwen. Naast de keizerin waren er nog negen concubines van de tweede rang en bijna dertig van de derde tot en met de vijfde rang. Tel daarbij op nog eens meer dan tachtig bijvrouwen van de zesde tot en met de achtste rang. Het was een uitgekiend systeem en een garantie voor succes. Ze zouden ons uitlachen met onze harem van elf vrouwen. Volgens mij worden de harems alsmar kleiner. Je vraagt je af wanneer het toch eens stopt.’

‘Gelukkig is het selectieproces goed gegaan. We zijn het er allemaal over eens dat de clans bijzonder geschikte meisjes hebben geleverd. En we moeten niet vergeten dat u een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de uiteindelijke keuze.’

Ching-sheng knikte tevreden en lurkte nogmaals aan de waterpijp. ‘Dat is natuurlijk een feit. Volgens mij had niemand het beter kunnen doen dan ik.’

‘Dat betwijfelt ook niemand,’ voegde Rong Li er glimlachend aan toe.

Ching-sheng legde de lijst met namen opzij en keek haar hofdames even aan. Ze merkte dat het gesprek was veranderd in een onderonsje met haar eerste hofdame. Alle anderen staarden zwijgend naar de grond en leken weinig van het gesprek mee te krijgen.

‘Toch zou ik willen dat het anders was,’ zei ze met haar gebruikelijke norske stem. ‘De status van de keizer is toch het belangrijkste wat er is. Ik maak me zorgen om de indruk die de buitenwereld van ons krijgt. Elf vrouwen, dat is toch niets. Is de bodem van de schatkist dan werkelijk in zicht?’

Rong Li schrok van die vraag. Ze was het niet gewend dat de keizerin-weduwe, of welk ander lid van de keizerlijke familie dan ook, stil stond bij geldzaken. Tijdens de regering van de vorige keizer hadden ze dan wel allemaal gedaan alsof zuinigheid een goede deugd was, maar ondertussen smeten ze met geld alsof het water was. Smalend dacht ze terug aan Tao Kuang, die de grote diners afschafte en zich van tijd tot tijd in armetierige kleren en soms zelfs in afgedragen lappen hulde. Ze vroeg zich af welk signaal dat destijds naar de buitenwereld had afgegeven. Het leek een grotere crisis dan het gebrek aan bijvrouwen.

Alsof ze haar gedachten ried haalde Ching-sheng plotseling een anekdote op. ‘Wijlen mijn echtgenoot leverde een grote bijdrage aan de krimpende kas door te bezuinigen op zijn kleding. Ik vraag me af of dat dan achteraf tevergeefs was.’

Nee, dacht Rong Li, maar de schatkist heeft zeker niet geprofiteerd van onderlinge machtsspelletjes aan het hof en van de slepende opiumoorlog. Het had geen zin Ching-sheng daarop attent te maken. Zij leefde in haar eigen wereld.

‘Mijn stiefzoon leek in zijn nopjes met mijn definitieve keuze,’ vervolgde Ching-sheng. De zwaarmoedigheid uit haar stem verdween. ‘Hij complimenteerde me met mijn voorwerk, maar ik moet me nog gaan bezighouden met het indelen van de diverse rangen. Ik weet dat de status van de clans van invloed is, maar ik moet ook rekening houden met de persoonlijkheid van de meisjes. Ik wil jou vragen me te helpen bij de definitieve indeling.’

‘Natuurlijk wil ik u daar graag bij helpen.’

‘Dat ene meisje, Yehenara, is me in positieve zin opgevallen. Toch denk ik dat ze een niet al te hoge rang moet krijgen. Ze heeft veel in haar mars, maar ik wil niet dat ze de keizer gaat beïnvloeden.’

U bent bang dat ze aan uw invloed zal knibbelen, dacht Rong Li. Ze zei: ‘Nee, dat zou zeker niet wenselijk zijn.’

De keizerin-weduwe knikte instemmend. ‘Ik maak van haar een concubine van de vijfde rang. Dat houdt haar voldoende op afstand, dunkt me.’

MAYLI WEN, Een Vrouw op de Drakentroon, voorwoord Lulu Wang.

Conserve, Schoorl, 474 pagina's, ISBN 90 5429 222

Verschijnt: 19 mei 2006

www.conserve.nl